

**KONFERENCIA O PRISTÚPENÍ  
K EURÓPSKEJ ÚNII  
– ČIERNA HORA –**

**V Bruseli 12. októbra 2026  
(OR. en)**

**AD 86/26**

**LIMITE**

**CONF-ME 37**

**DOKUMENT O PRISTÚPENÍ**

---

Predmet: SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE  
– Kapitola 17: Hospodárska a menová politika

---

## SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE

### Rokovacia kapitola 17: Hospodárska a menová politika

Toto stanovisko Európskej únie vychádza zo všeobecného stanoviska pre konferenciu o pristúpení Čiernej Hory (AD 23/12 CONF-ME 2) a podlieha rokovacím zásadám, ktoré v ňom boli schválené, a to najmä týmto:

- názory strán na niektorú z kapitol rokovaní nijako neovplyvňujú stanovisko, ktoré sa môže zaujať k iným kapitolám,
- dohody – aj čiastočné – dosiahnuté počas rokovaní o kapitolách, ktoré sa postupne skúmajú, sa nemôžu považovať za konečné, kým sa nedosiahne celková dohoda,
- požiadavkám stanoveným v bodoch 24, 28, 41 a 44 rokovacieho rámca.

EÚ nabáda Čiernu Horu, aby pokračovala v procese zosúlad'ovania s *acquis* EÚ, pričom poznamenáva, že pred pristúpením môže nadobudnúť účinnosť ďalšie *acquis*, aby zabezpečila jeho účinné vykonávanie a presadzovanie a aby už pred pristúpením vypracovala politiky a nástroje čo najviac podobné politikám a nástrojom EÚ.

EÚ berie na vedomie, že Čierna Hora vo svojej rokovacej pozícii AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 a v dodatku AD 64/26 CONF-ME 28 akceptuje *acquis* v rámci kapitoly 17 v podobe, v akej bolo účinné k 28. augustu 2026, a že do dátumu svojho pristúpenia k Európskej únii ho bude pripravená vykonávať.

## Menová politika

EÚ uznáva významný pokrok, ktorý Čierna Hora dosiahla pri zosúladzovaní svojich právnych predpisov s *acquis* EÚ s cieľom zabezpečiť funkčnú, inštitucionálnu, personálnu a finančnú nezávislosť centrálnej banky.

EÚ konštatuje, že zákonom o centrálnej banke Čiernej Hory (CBM) sa zabezpečujú a vykonávajú všetky štyri zásady nezávislosti centrálnej banky (funkčná, inštitucionálna, personálna a finančná nezávislosť) v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a Štatútom Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a Európskej centrálnej banky (ECB). V zákone sa výslovne vymedzuje hlavný cieľ CBM, ktorým je udržiavať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bol dotknutý tento základný mandát, CBM zároveň podporuje hospodárske politiky EÚ.

EÚ konštatuje, že CBM funguje pri plnení svojich cieľov nezávisle a že uvedený zákon zakazuje akýkoľvek vonkajší vplyv, a to aj zo strany vládnych orgánov alebo iných subjektov, na jej rozhodovacie procesy a orgány. Táto zásada sa vzťahuje aj na rozhodnutia CBM, ktoré nemôžu byť schválené, vyhlásené za neplatné, zrušené alebo inak zmenené externými orgánmi, s výnimkou súdneho preskúmania.

EÚ konštatuje, že v zákone o CBM sa ustanovuje šesťročné funkčné obdobie guvernéra, viceguvernérov a iných členov rady so silnými zárukami proti ich svojvoľnému odvolaniu, keďže podmienky odvolania z funkcie sú plne v súlade so štatútom ESCB a ECB. EÚ tiež poznamenáva, že zákonom sa vymedzujú aj kritériá oprávnenosti, pravidlá nezlučiteľnosti a obmedzenia po skončení pracovného pomeru s cieľom zabrániť akémukoľvek konfliktu záujmov.

Pokiaľ ide o finančnú nezávislosť, EÚ konštatuje, že zákon o CBM je v súlade so štatútom ESCB a ECB. EÚ ďalej poznamenáva, že CBM nezávisle generuje svoj vlastný príjem, prijíma svoj finančný plán, ročné účtovné závierky, určuje zisk a straty a rozdeľuje zisk v súlade so zákonom o CBM. CBM má zavedené mechanizmy auditu, čo zahŕňa aj vymenovanie nezávislého externého audítora. EÚ očakáva, že tieto záruky prispejú k finančnej udržateľnosti a prevádzkovej nezávislosti CBM a ochránia CBM pred politickým vplyvom. V záujme zachovania finančnej autonómie CBM je dôležité, aby vláda Čiernej Hory dodržiavala dohodu dosiahnutú s CBM o poplatkoch za služby, ktoré sú dôležitým zdrojom príjmov a prispievajú k finančnej nezávislosti a operačnej autonómii CBM.

EÚ víta zmenu článku 143 ústavy Čiernej Hory prijatú 24. augusta 2026, ktorou sa ďalej posilňuje funkčná nezávislosť centrálnej banky.

EÚ konštatuje, že právny rámec Čiernej Hory zakazuje menové financovanie verejného sektora a je v súlade s článkom 123 ZFEÚ a štatútom ESCB a ECB.

Ďalej konštatuje, že sériou právnych zmien, okrem iného v odvetvových právnych predpisoch o úverových inštitúciách, dôchodkových fondoch, ochrane vkladov a poistení, sa riešila otázka zákazu zvýhodneného prístupu verejných orgánov k finančným inštitúciám, ako sa vyžaduje v článku 124 ZFEÚ. EÚ poznamenáva, že týmito zmenami uplatniteľnými po pristúpení sa zabezpečí úplný súlad s *acquis* EÚ v tejto oblasti.

EÚ zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité, aby Čierna Hora zachovala nezávislosť CBM a chránila ju pred neprimeraným politickým vplyvom, a to najmä úplným dodržiavaním a vykonávaním zákona o Centrálnej banke Čiernej Hory a iných príslušných právnych predpisov.

EÚ konštatuje, že Čierna Hora dosiahla významný pokrok v integrácii svojej centrálnej banky do ESCB, že vypracovala plán integrácie a že pokračuje v posilňovaní potrebných administratívnych, technických a prevádzkových kapacít na plnenie úloh súvisiacich s ESCB po pristúpení.

## ***Uplatňovanie rámca ZFEÚ pre prijatie eura na Čiernu Horu***

EÚ opakovane podčiarkla, že jednostranné zavedenie eura v rámci čiernohorského hospodárstva je v rozpore so základnými ustanoveniami ZFEÚ, v ktorých sa uvádza jasná inštitucionálna cesta k prijatiu eura. Na prijatie eura sa od členských štátov EÚ vyžaduje, aby dosiahli vysoký stupeň udržateľnej konvergenzie, ktorá sa meria splnením štyroch nominálnych konvergenčných kritérií (cenová stabilita, fiškálna udržateľnosť, výmenný kurz a dlhodobá úroková sadzba), pričom sa zohľadňujú aj iné faktory relevantné pre hospodársku integráciu a konvergenciu, ako sa stanovuje v článku 140 ods. 1 ZFEÚ a Protokole (č. 13) o kritériách konvergenzie.

EÚ pripomína všeobecné stanovisko pre konferenciu o pristúpení Čiernej Hory (AD 23/12 CONF-ME 2), v ktorom sa uvádza, že používanie eura Čiernou Horou, o ktorom rozhodli čiernohorské orgány za výnimočných okolností, je úplne odlišné od členstva v eurozóne a že táto otázka sa bude musieť riešiť počas rokovaní. Ďalej dodáva, že Čierna Hora sa bude zúčastňovať na hospodárskej a menovej únii od pristúpenia ako členský štát, pre ktorý platí výnimka, a do eurozóny by mala vstúpiť len po tom, ako o tom rozhodne Rada na základe vyhodnotenia splnenia potrebných podmienok.

EÚ tiež pripomína spoločné stanovisko EÚ ku kapitole 17 (AD 4/18 CONF-ME 2), v ktorom sa uvádza, že EÚ pred predbežným uzavretím tejto kapitoly určí, ako uplatňovať rámec EÚ pre prijatie eura. V dôsledku toho EÚ vypracovala a predložila Čiernej Hore riešenie jej výnimočnej situácie, ktorým sa zabezpečuje, aby posúdenie konvergenzie uplatňované na Čiernu Horu bolo z hospodárskeho hľadiska rovnocenné s posúdením uplatňovaným na iné členské štáty a náležite umožňovalo posúdiť, či Čierna Hora dodržiava vysoký stupeň udržateľnej konvergenzie požadovaný v článku 140 ZFEÚ.

EÚ berie na vedomie, že Čierna Hora formálne akceptovala navrhované riešenie upraveného rámca posudzovania konvergenzie na prijatie eura a splnila piate kritérium stanovené v spoločnom stanovisku EÚ AD 4/18 CONF-ME 2.

Upravený rámec posudzovania konvergenzie pre Čiernu Horu sa stane súčasťou zmluvy o pristúpení.

### **Hospodárska politika**

EÚ berie na vedomie, že Čierna Hora dosiahla značný pokrok v príprave na koordináciu hospodárskych politík členských štátov EÚ v súlade so ZFEÚ. Víta zásadný míľnik, ktorý sa dosiahol v štatistickom zosúlad'ovaní s požiadavkami európskeho systému národných a regionálnych účtov 2010 (ESA 2010), najmä pokiaľ ide o predkladanie údajov, tabuliek a súpisov týkajúcich sa štatistiky verejných financií a postupu pri nadmernom deficite, čo je dôležité pre monitorovanie štátnych rozpočtov podľa článku 126 ZFEÚ. EÚ vyzýva Čiernu Horu, aby ďalej zosúlad'ovala svoje vnútroštátne rozpočtové rámce so štatistickými požiadavkami a s požiadavkami na transparentnosť, pričom berie na vedomie záväzky Čiernej Hory v tejto súvislosti v rámci kapitoly 18 (Štatistika) prístupových rokovaní.

EÚ konštatuje, že Čierna Hora prijatím zákona o rozpočte a fiškálnej zodpovednosti 24. augusta vo všeobecnosti dosiahla súlad so smernicou 2011/85/EÚ. Zákon sa vzťahuje na hlavné prvky požadované v pravidlách EÚ týkajúcich sa rozpočtových rámcov vrátane fiškálnych pravidiel, strednodobého rozpočtového rámca, dôslednejšieho plánovania a plnenia rozpočtu, zostavovania rozpočtu na základe výkonnosti, riadenia verejného dlhu, monitorovania fiškálnych rizík a zriadenia nezávislej fiškálnej rady.

EÚ víta, že 31. júla 2026 boli vymenovaní všetci členovia fiškálnej rady, ale vyzýva Čiernu Horu, aby urýchlene zabezpečila vykonávanie činnosti rady, ktorá musí začať poskytovať nezávislé a odborné stanoviská k rozpočtovým plánom vlády v dostatočnom predstihu pred dátumom pristúpenia.

EÚ ďalej konštatuje, že Čierna Hora sa naďalej zúčastňuje na každoročnom dialógu o hospodárskych a finančných otázkach medzi EÚ a regionálnymi partnermi (program hospodárskej reformy) a pravidelne sa zaväzuje vykonávať ročné politické usmernenia. Program hospodárskej reformy slúži ako ústredný mechanizmus makroekonomického a fiškálneho plánovania a zabezpečuje súlad s procesom európskeho semestra.

EÚ zdôrazňuje, že na udržanie a ďalšie posilnenie schopnosti Čiernej hory fungovať ako trhové hospodárstvo a na zabezpečenie konkurencieschopnosti Čiernej Hory v rámci Únie po pristúpení je naďalej potrebné pokračujúce úsilie a trvalé vykonávanie štrukturálnych reforiem, najmä tých, ktoré sa uvádzajú ako priority v správe o krajine pripojenej k výročnému oznámeniu o politike rozširovania EÚ, v programe reforiem v rámci Nového plánu rastu pre západný Balkán a v každoročnom dialógu o hospodárskych a finančných otázkach medzi EÚ a regionálnymi partnermi.

\* \* \*

EÚ na základe uvedených skutočností konštatuje, že v tejto fáze nie sú potrebné ďalšie rokovania o tejto kapitole.

Monitorovanie pokroku v oblasti zosúladňovania s *acquis* EÚ a jeho vykonávania bude pokračovať počas celých rokovaní. EÚ zdôrazňuje, že osobitnú pozornosť bude venovať monitorovaniu všetkých uvedených konkrétnych otázok s cieľom zabezpečiť administratívne kapacity Čiernej Hory, jej kapacity na vykonávanie a presadzovanie *acquis* v tejto kapitole vrátane posilnenej schopnosti fungovať ako trhové hospodárstvo, ako aj dokončenie zosúladňovania právnych predpisov. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať prepojeniu medzi touto kapitolou a ostatnými rokovacími kapitolami. Záverečné hodnotenie súladu právnych predpisov Čiernej Hory s *acquis* a jej vykonávacích kapacít vo všetkých oblastiach bude možné vykonať až v neskoršej fáze rokovaní. EÚ vyzýva Čiernu Horu, aby okrem všetkých informácií, ktoré môže EÚ požadovať na účely rokovaní o tejto kapitole a ktoré sa majú poskytnúť konferencii, Rade pre stabilizáciu a pridruženie pravidelne poskytovala podrobné písomné informácie o pokroku vo vykonávaní *acquis* a v posilňovaní svojich administratívnych kapacít.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sa EÚ k tejto kapitole v prípade potreby vo vhodnom čase vráti.

EÚ berie na vedomie, že Čierna Hora vo svojej rokovacej pozícii AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 a dodatku AD 64/26 CONF-ME 28 akceptuje *acquis* v rámci kapitoly 17 v podobe, v akej bolo účinné k 28. augustu 2026.

EÚ berie na vedomie vyhlásenie Čiernej Hory, že bude pokračovať v procese zosúladovania s *acquis* a že bude pripravená vykonávať ho odo dňa svojho pristúpenia k Európskej únii.

EÚ tiež pripomína, že v období od 28. augusta 2026 do ukončenia rokovaní sa môže prijať nové *acquis*.

**NÁVRH – ZMENY PRÁVNÝCH PREDPISOV  
VYPLÝVAJÚCE ZO SPOLOČNÉHO STANOVISKA  
EÚ**

**ČASŤ [XX]**

**ZÁSADY**

**Článok [X]**

Čierna Hora sa odo dňa pristúpenia stáva účastníkom hospodárskej a menovej únie ako členský štát, pre ktorý platí výnimka v zmysle článku 139 ZFEÚ.

- Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, sa Čiernej Hore pri pristúpení k Únii výnimočne povolí, aby podľa svojho vnútroštátneho práva naďalej používala euro ako svoje jediné zákonné platidlo.
- Euro nie je v Čiernej Hore zákonným platidlom podľa práva Únie až do zrušenia výnimky v súlade s článkom 140 ods. 2 ZFEÚ.
- Až do zrušenia výnimky používanie eura Čiernej Hore neudeľuje žiadne práva ani povinnosti vyplývajúce z postavenia členského štátu, ktorého menou je euro.
- Vzhľadom na výnimočné okolnosti Čiernej Hory sa požiadavky stanovené v článku 140 ods. 1 prvom pododseku tretej a štvrtej zarážke ZFEÚ a podrobnejšie opísané v článkoch 3 a 4 protokolu (č. 13) k zmluvám upravujú tak, ako sa stanovuje v protokole (č. xx).

## Protokol (č. xx) o určitých úpravách rámca posudzovania konvergenie pre Čiernu Horu [priloží sa k zmluve o pristúpení]

### Odôvodnenia:

Používanie eura Čiernou Horou je odôvodnené výnimočnými historickými okolnosťami. Z dôvodu hyperinflácie v dôsledku vojen v 90. rokoch minulého storočia začala Čierna Hora v 90. rokoch 20. storočia *de facto* používať nemeckú marku. Čierna Hora začala nemeckú marku oficiálne používať na stabilizáciu svojho hospodárstva ako zákonné platidlo v roku 1999 súbežne s juhoslovanským dinárom a do roku 2000 sa stala jej jediným zákonným platidlom. Neexistovala žiadna dohoda so Spolkovou republikou Nemecko, ktorá by upravovala používanie nemeckej marky Čiernou Horou. V marci 2002, po tom, čo v eurozóne vstúpili do obehu eurobankovky a euromince, Čierna Hora nahradila nemeckú marku eurom, ktoré sa stalo jej jediným zákonným platidlom. Podobne ani v tomto prípade neexistuje žiadna dohoda s Európskou úniou, ktorá by upravovala používanie eura Čiernou Horou.

- Rada v októbri 2007 vyhlásila, že jednostranné zavedenie eura je nezlučiteľné so zmluvami, v ktorých sa predpokladá prijatie eura ako výsledok štruktúrovaného multilaterálneho konvergenčného procesu, pričom dôsledky zmlúv na menový režim Čiernej Hory sa podrobne opíšu vo vhodnom čase, najneskôr počas budúcich prístupových rokovaní s Európskou úniou.
- Používanie eura Čiernou Horou spôsobuje ťažkosti pri uplatňovaní dvoch zo štyroch kritérií konvergenie, ktoré sú stanovené v článku 140 ods. 1 ZFEÚ a ďalej podrobne opísané v protokole (č. 13) k zmluvám<sup>1</sup>, a to kritéria výmenného kurzu a v menšej miere kritéria dlhodobej úrokovej sadzby. Tým sa znižuje ich skutočný hospodársky význam pri posúdení požiadavky vysokého stupňa udržateľnej konvergenie, ako sa stanovuje v článku 140 ods. 1 ZFEÚ.

---

<sup>1</sup> Protokol (č. 13) o kritériách konvergenie (Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016, s. 281 – 282, ELI: [http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu\\_2016/pro\\_13/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_13/oj))

- Vzhľadom na používanie eura v Čiernej Hore nemožno kritériá výmenného kurzu a dlhodobej úrokovej sadzby v plnej miere použiť ako test trhu v súvislosti s rizikami pre makroekonomickú a finančnú stabilitu v zmysle článku 140 ods. 1 ZFEÚ a protokolu (č. 13) k zmluvám. Kritickým problémom pri posudzovaní je najmä test na zistenie toho, či existujú závažné tlaky na výmenný kurz, ktorý nie je možné použiť, keďže neexistuje výmenný kurz. Vzhľadom na to, že kritérium výmenného kurzu nie je možné prakticky použiť a užitočnosť kritéria dlhodobej úrokovej sadzby je oslabená, by malo hĺbkové preskúmanie „ostatných faktorov“ relevantných pre hospodársku integráciu a konvergenciu, ako sa uvádza v článku 140 ods. 1 poslednom pododseku ZFEÚ, preto nahradiť kritérium výmenného kurzu a doplniť kritérium úrokovej sadzby s cieľom umožniť riadne posúdenie požiadavky vysokého stupňa udržateľnej konverencie.
- Výber ostatných relevantných faktorov ako náhradných a doplnkových prvkov sa riadi zásadou funkčnej rovnocennosti s cieľom kompenzovať nedostatok relevantných informácií na posúdenie dosiahnutia vysokého stupňa udržateľnej konverencie, informácií, ktoré by sa inak dali zistiť na základe vplyvu závažných tlakov na výmenný kurz a vysokej dlhodobej úrokovej sadzby. Tým by sa malo zabezpečiť aj to, aby posúdenie konverencie uplatňované na Čiernu Horu bolo z hospodárskeho hľadiska rovnocenné s posúdením uplatňovaným na ostatné členské štáty, pre ktoré platí výnimka.

- Ide najmä o preskúmanie: i) stavu a vývoja platobnej bilancie (bežné, kapitálové a finančné účty) vrátane stavu zahraničných finančných aktív a pasív a ii) stavu a vývoja cenovej a nákladovej konkurencieschopnosti, ktoré by malo byť zamerané na zistenie možných vonkajších alebo vnútorných zraniteľných miest, ktoré by mohli viesť k závažnému tlaku na výmenný kurz, ak by Čierna Hora mala vlastnú menu. Cieľom tohto posúdenia by malo byť hodnotenie udržateľnosti zahraničnej pozície Čiernej Hory. Mali by sa ním tiež preskúmať možné vnútorné nerovnováhy, ktoré môžu viesť k vonkajším nerovnováham. V súlade s článkom 140 ods. 1 ZFEÚ a protokolom (č. 13) k zmluvám by Čierna Hora mala mať udržateľnú zahraničnú pozíciu počas svojej účasti na mechanizme výmenných kurzov (ERM II) najmenej dva po sebe nasledujúce roky.
- Analýza týchto prvkov, ako sa uvádza v predchádzajúcom odôvodnení, by mala byť pre posúdenie dosiahnutia vysokého stupňa udržateľnej konvergenzie rovnako relevantná ako analýza ostatných kritérií konvergenzie. Analýza by mohla viesť k pozitívnemu hodnoteniu, ak sú splnené aj ostatné kritériá a je stanovený vysoký stupeň udržateľnej konvergenzie, alebo k negatívnemu hodnoteniu v prípade rizík pre udržateľnosť zahraničnej pozície.
- V posúdení by sa mali zohľadniť makroekonomické fundamenty Čiernej Hory a to, či je bežný účet podporovaný stabilnými zdrojmi vonkajšieho financovania meranými na finančnom účte. Doplnujúca analýza stavu zahraničných finančných aktív a pasív by mala poskytnúť mieru expozície krajiny voči rizikám možných zmien nálady zahraničných investorov a súvisiacim rizikám náhlejšej nápravy zahraničnej pozície. V tejto analýze by sa malo zohľadniť aj rozčlenenie zahraničných záväzkov na priame zahraničné investície a dlh. Zatiaľ čo ceny a náklady by sa mali preskúmať ako súčasť kritéria cenovej stability, analýza ukazovateľov vonkajšej konkurencieschopnosti by mala pomôcť pochopiť, či akumulované zmeny cien a nákladov predstavujú riziká pre vonkajšiu výkonnosť, čo sa meria napríklad zvýšením podielov na vývoznom trhu.

- Analýza by sa mala usilovať aj o identifikáciu možných vnútorných nerovnováh, ktoré by si v prípade, že by sa neriešili, mohli v konečnom dôsledku vyžadovať vonkajšiu úpravu. Mali by zahŕňať najmä posúdenie vývoja zadlženosti domácností alebo podnikov, pričom by sa mala zohľadniť dynamika dlhu aj jeho úroveň. Oba rozmery by sa mali hodnotiť z hľadiska makroekonomických fundamentov krajiny. Analýzu možných vnútorných nerovnováh by malo doplniť preskúmanie možných zraniteľností vo finančnom sektore, keďže takéto zraniteľné miesta môžu pôsobiť ako významný zosilňovač iných makroekonomických nerovnováh. Fiškálne nerovnováhy sú okrem toho dobre zdokumentovaným možným zdrojom vonkajšej nerovnováhy, ich posúdenie by sa však malo zachytiť v rámci fiškálneho kritéria, a preto by sa malo z analýzy „ostatných faktorov“ vynechať.
- Dva rozmery posúdenia udržateľnosti – vonkajší a vnútorný – by sa mali vykonať preskúmaním celého radu ukazovateľov. Mali by sa zohľadniť interakcie medzi týmito rozmermi s cieľom identifikovať možné zdroje zraniteľnosti, ktoré by mohli vzájomne posilniť ich účinky. Analýza by sa mala podrobne zamerať na metódy a kvantitatívne nástroje vypracované v kontexte postupu pri makroekonomickej nerovnováhe (PMN) ustanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh<sup>2</sup> a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny<sup>3</sup>. V analýze by sa mali zohľadniť najmä zistenia možných hĺbkových preskúmaní PMN. V súlade s predchádzajúcimi konvergenčnými správami by sa pri posudzovaní „ostatných faktorov“ mala zohľadniť aj inštitucionálna kvalita vzhľadom na jej úlohu pri formovaní makroekonomickej odolnosti a adaptačnej kapacity hospodárstva.

---

<sup>2</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s.25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

<sup>3</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 8 – 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj>).

- Kritériá konvergenzie týkajúce sa cenovej stability a fiškálnej udržateľnosti by sa mali na Čiernu Horu uplatňovať tak, ako sa stanovuje v článku 140 ods. 1 ZFEÚ a protokole (č. 13) k zmluvám. Na Čiernu Horu by sa zároveň mala uplatňovať aj požiadavka zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov s článkami 130 a 131 ZFEÚ a so štatútom ESCB a ECB, ako sa uvádza v článku 140 ods. 1 ZFEÚ.
- V súlade so súčasným rámcom pre účasť na ERM II, ktorý zmluvné strany ERM II stanovili v roku 2018 pre Bulharsko a v roku 2019 pre Chorvátsko, by sa okrem toho Čierna Hora a zmluvné strany ERM II mali dohodnúť na viacerých záväzkoch v príslušných oblastiach politiky, ktoré má členský štát splniť pred tým, ako sa začne zúčastňovať na ERM II (ďalej len „záväzky pred začatím účasti“), a to v tých oblastiach politiky, ktoré majú veľký význam pre hladký prechod a účasť na ERM II.

Tieto záväzky pred začatím účasti by mali zahŕňať minimálne úzku spoluprácu s jednotným mechanizmom dohľadu, vhodný makroprudenciálny rámec a vhodný rámec pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

- V súlade s minulými postupmi by Čierna Hora mala v čase pripojenia sa k ERM II prijať aj ďalšie záväzky (ďalej len „záväzky po začatí účasti“) s cieľom dosiahnuť vysoký stupeň udržateľnej konvergenzie, ako sa vyžaduje v článku 140 ods. 1 ZFEÚ.
- V rámci záväzkov pred začatím účasti a po jej začatí by sa okrem iných faktorov mala zohľadniť potreba reforiem na riešenie makroekonomickej zraniteľnosti a akýchkoľvek ďalších výziev vyplývajúcich z predchádzajúceho jednostranného zavedenia eura v Čiernej Hore.
- Čierna Hora by tiež mala prijať potrebné opatrenia na posilnenie prevádzkových a analytických kapacít svojej centrálnej banky v oblasti menovej politiky s cieľom zabezpečiť účinnú účasť centrálnej banky Čiernej Hory na Eurosystéme po zrušení výnimky.

## Článok 1

### Rozsah pôsobnosti

Týmto protokolom sa stanovuje upravený rámec posudzovania konverencie pre prijatie eura Čiernou Horou podľa článku 140 ZFEÚ, pokiaľ ide o článok 140 ods. 1 prvý pododsek tretiu a štvrtú zarážku ZFEÚ, ako sa podrobnejšie uvádza v článkoch 3 a 4 protokolu (č. 13) k zmluvám. Prvky uvedených článkov, pre ktoré tento protokol neobsahuje žiadne úpravy, nie sú týmto protokolom dotknuté.

## Článok 2

### Uplatňovanie kritérií konverencie

Kritérium výmenného kurzu stanovené v článku 140 ods. 1 prvom pododseku tretej zarážke ZFEÚ a podrobnejšie opísané v článku 3 protokolu (č. 13) k zmluvám sa na Čiernu Horu neuplatňuje ako hmotnoprávne hospodárske kritérium a nahrádza sa článkami 4 až 6.

- Kritérium dlhodobej úrokovej sadzby stanovené v článku 140 ods. 1 prvom pododseku štvrtej zarážke ZFEÚ a podrobnejšie opísané v článku 4 protokolu (č. 13) k zmluvám sa na Čiernu Horu naďalej uplatňuje, pričom je doplnené článkami 4 až 6.

## Článok 3

### Účasť na ERM II

Čierna Hora bez ohľadu na článok 2 ods. 1 požiada o účasť na mechanizme výmenných kurzov (ERM II), ako sa stanovuje v článku 140 ods. 1 prvom pododseku tretej zarážke ZFEÚ.

- Čierna Hora sa na ERM II zúčastňuje najmenej dva po sebe nasledujúce roky pred prijatím pozitívneho hodnotenia konvergenzie podľa článku 140 ZFEÚ a článku 3 protokolu (č. 13) k zmluvám.
- Čierna Hora má počas svojej účasti na ERM II udržateľnú zahraničnú pozíciu počas obdobia najmenej dvoch po sebe nasledujúcich rokov.
- Pred začatím účasti na ERM II sa Čierna Hora a zmluvné strany ERM II dohodnú na viacerých politických záväzkoch, ktoré má Čierna Hora splniť pred tým, ako sa začne zúčastňovať na ERM II. Čierna Hora zároveň prijme ďalšie záväzky v čase pripojenia sa k ERM II (záväzky po začatí účasti).

## **Článok 4**

### **Ostatné relevantné faktory**

S cieľom posúdiť, či Čierna Hora dosiahla vysoký stupeň udržateľnej konvergenzie, sa osobitný význam prikladá preskúmaniu ostatných relevantných faktorov uvedených v článku 140 ods. 1 poslednom pododseku ZFEÚ.

## **Článok 5**

### **Posúdenie vonkajšej udržateľnosti**

Preskúmanie uvedené v článku 4 zahŕňa najmä posúdenie:

- (i) stavu a vývoja platobnej bilancie (bežné, kapitálové a finančné účty) vrátane stavu zahraničných finančných aktív a pasív a
- ii) stavu a vývoja cenovej a nákladovej konkurencieschopnosti.

1. Týmto preskúmaním sa zistí výskyt možných vonkajších alebo vnútorných nerovnováh, ktoré by mohli viesť k závažnému tlaku na výmenný kurz, ak by Čierna Hora mala vlastnú menu, a udržateľnosť zahraničnej pozície.
2. Existencia rizík pre udržateľnosť zahraničnej pozície môže viesť k záveru, že sa nedosiahol vysoký stupeň udržateľnej konverencie.

## Článok 6

### Vnútorné nerovnováhy a finančný sektor

Posúdenie možných vnútorných nerovnováh, ktoré môžu viesť k vonkajším nerovnováham, na účely článku 5 ods. 2, zahŕňa:

- i) vývoj zadlženosti domácností a podnikov;
- ii) zraniteľné miesta vo finančnom sektore.

## Článok 7

### Kapacity centrálnej banky

Čierna Hora prijme potrebné opatrenia na posilnenie operačných a analytických kapacít svojej centrálnej banky v oblasti menovej politiky.

Takýmito opatreniami sa zabezpečí účinná účasť centrálnej banky Čiernej Hory na Eurosysteme po zrušení výnimky.